

Załącznik do Uchwały
Nr XIX/122/2019
Rady Miasta Lubań
z dnia 20 grudnia 2019 r.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE MIEJSKIEJ LUBAŃ NA LATA 2020-2022

Spis treści

WPROWADZENIE	3
I. Wiadomości ogólne	5
1. Wyjaśnienie pojęć oraz skrótów	5
2. Analiza SWOT	6
3. Zasady działania programu	6
4. Diagnoza środowiska lokalnego	7
5. Charakterystyka usług świadczonych na rzecz rodziny w Gminie Miejskiej Lubań	9
5.1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	9
5.2. Ośrodek Wsparcia Dziennego w Lubaniu	11
5.3. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubaniu	13
5.4. Punkt Konsultacyjny dla Osób i Rodzin z Problemem Uzależnienia oraz Przeciwdziałania Przemocy w Lubaniu	14
5.5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	16
6. Podstawa prawna programu	16
II. Zadania i realizacja Programu Wsparcia Rodziny	17
1. Adresaci zadania	17
2. Struktura celów, zadań oraz wskaźniki ich realizacji	17
3. Źródła finansowania Programu	21
4. Monitoring i ewaluacja Programu	22
5. Podsumowanie	22

WPROWADZENIE

Rodzina, to najważniejsza i podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo. W Konstytucji, zapisane jest, że rodzina znajduje się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej oraz, że państwo w swojej polityce powinno uwzględniać jej dobro. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony władz publicznych. Przepisy nakazują podejmowanie przez państwo takich działań, które umacniają więzi między osobami tworzącymi rodzinę, a zwłaszcza więzi między rodzicami i dziećmi. Zobowiązują także organy państwa do podejmowania pozytywnych działań na rzecz wzmocnienia więzów między jej członkami¹.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Lubań na lata 2020-2022 jest zgodny z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i został opracowany na podstawie sprawozdań z realizacji Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Lubań sporządzonych w latach 2017-2019. Wypracowana struktura wcześniejszych programów została oceniona jako właściwa oraz zawierająca wymagane elementy. Zgodnie z art. 179 ust. 2 ustawy, o której mowa wyżej, do kompetencji rad gmin należy uchwalanie gminnych programów wspierania rodziny.

Powyższa ustawa nakazuje samorządom gminnym realizację następujących zadań:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;

¹ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)

- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy².

Proponowane w programie działania powinny koncentrować się na wspieraniu umiejętności wychowawczych rodziców jak również profilaktyce społecznej dzieci i młodzieży poprzez podnoszenie jakości opieki i wychowania oraz tworzeniu warunków sprzyjających rodzinom działającym prawidłowo jak i tych, które już potrzebują pomocy. Problemy pojawiające się w rodzinie mają zróżnicowany charakter i natężenie. Jeśli występujące problemy przewyższają możliwość ich rozwiązania przy wykorzystaniu własnych zasobów rodziny pojawia się konieczność wsparcia z zewnątrz. Dlatego też należy podjąć wszelkie starania, by rodziny przeżywające trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej uzyskały profesjonalną pomoc i mogły w przyszłości samodzielnie, bez wsparcia instytucjonalnego realizować założone funkcje rodziny.

² Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111)

I. WIADOMOŚCI OGÓLNE

1. Wyjaśnienie pojęć oraz skrótów³:

- 1) ASYSTENT RODZINY – prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę,
- 2) PRACA SOCJALNA – jest to działalność zawodowa, która ma na celu pomoc, osobom i rodzinom, we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych,
- 3) POMOC SPOŁECZNA- jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie same pokonać,
- 4) PLACÓWKA WSPARCIA DZIENNEGO współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także z placówkami oświatowymi, prowadzona może być w poniższej formie:
 - a) opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych,
 - b) specjalistycznej,
 - c) pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę;
- 5) MOSiR – Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- 6) MiPBP - Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna,
- 7) SP1 - Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Tadeusza Kościuszki,
- 8) SP2 - Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Europejskich Dróg Św. Jakuba,
- 9) SP3 - Szkoła Podstawowa Nr 3, im. Jana Pawła II z oddziałami integracyjnymi,
- 10) SP4 - Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Kawalerów Orderu Uśmiechu,
- 11) MDK – Miejski Dom Kultury,
- 12) OWD – Ośrodek Wsparcia Dziennego,
- 13) KPP – Komenda Powiatowa Policji,
- 14) SM – Straż Miejska,
- 15) ZI – Zespół Interdyscyplinarny,
- 16) MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 17) MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 18) PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- 19) PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno Epidemiologiczna,
- 20) PWR – Program Wspierania Rodziny,
- 21) PK - Punkt Konsultacyjny,
- 22) UM – Urząd Miasta Lubań.

³ Źródła definicji:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.).

2. Analiza SWOT

W celu opracowania Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej na lata 2020–2022 dokonano analizy SWOT polegającej na posegregowaniu posiadanych informacji, o otoczeniu rodzin zamieszkujących teren miasta Lubań. Szczegóły analizy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Analiza SWOT

WSPARCIE RODZINY NA TERENIE GMINY MIEJSKIEJ LUBAŃ	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none">1. Współpraca instytucji działających na rzecz rodziny.2. Realizacja programów profilaktycznych.3. Zabezpieczenie w budżecie miasta środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny.4. Współpraca ze środowiskiem lokalnym.5. Działalność lokalnych jednostek organizacyjnych, instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz lokalnego wsparcia rodziny.	<ol style="list-style-type: none">1. Zbyt mała aktywność i gotowość ze strony społeczności lokalnej do współpracy.2. Niewystarczająca ilość propozycji spędzania czasu dla dzieci w wieku szkolnym w okresie ferii i wakacji.3. Niewykorzystywanie potencjału jednostek Gminy Miejskiej Lubań w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none">1. Rosnąca świadomość społeczna posiadanych praw i obowiązków wynikających z posiadania rodziny.2. Wszechstronna działalność punktu poradnictwa rodzinnego.	<ol style="list-style-type: none">1. Złożoność problemów rodziny.2. Zatrącenie i degradacja wartości rodzinnych.3. Nikłe zainteresowanie współpracą z instytucjami, które świadczą usługi poradnictwa rodzinnego, ze strony rodziny.

3. Zasady działania programu

Program oparty jest na wzajemnej współpracy i współdziałania odpowiednich służb publicznych, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych, a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio lub bezpośrednio z pomaganiem

rodzynie. Ważna jest jawności działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie wspierania rodziny z poszanowaniem godności wszystkich osób.

Wszelkie działania ukierunkowane na pomoc rodzinie charakteryzują się:

- 1) podmiotowością rodziny oraz prawem głosu w sprawach jej dotyczących,
- 2) interdyscyplinarnością i zintegrowanym podejściem,
- 3) zapewnieniem dostępu do powszechnych usług,
- 4) kompleksowością rozpatrywanej problematyki.

4. Diagnoza środowiska lokalnego

Biorąc pod uwagę udział poszczególnych grup wiekowych, w ogólnej liczbie ludności miasta nasuwa się stwierdzenie, że społeczeństwo Lubania jest społeczeństwem regresywnym, gdzie ludność do 19 roku życia stanowi mniej niż 25%, ludność w wieku 20-64 lata - powyżej 55%, a ludność powyżej 65 roku życia – ponad 15% ogółu społeczeństwa. Charakterystyczne zjawiska dla takiego społeczeństwa to: niski wskaźnik urodzeń, duża liczba ludzi w podeszłym wieku, największa grupa ludzi to osoby w wieku produkcyjnym oraz większa liczba kobiet niż mężczyzn.

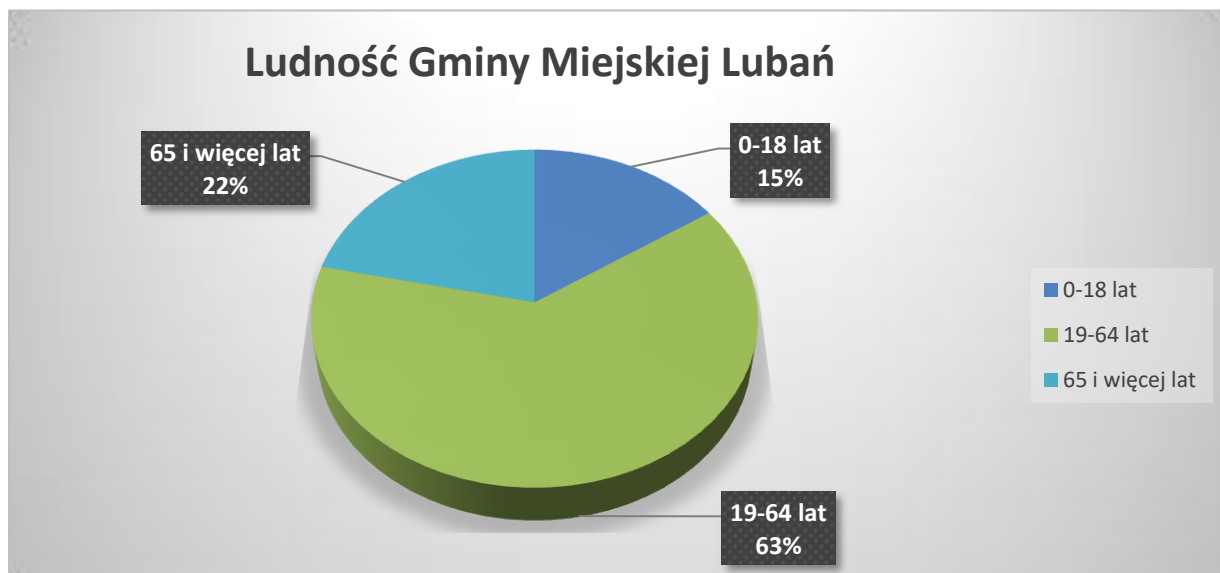
Tabela 2. Podział mieszkańców Lubania według płci i wieku

Mężczyźni (M)		Kobiety(K)	
wiek	liczba	wiek	liczba
0-2	193	0-2	193
3	86	3	73
4-5	160	4-5	153
6	78	6	86
7	84	7	75
8-12	464	8-12	471
13-15	249	13-15	233
16-17	173	16-17	141
18	106	18	87
19-20	180	19-20	159
21-40	2675	21-40	2570
41-60	2553	41-60	2786
61-64	744	61-64	950
65-70	714	65-70	1060
71-81	666	71-81	1012
>81	216	>81	648
Suma (M)	9341	Suma (K)	10697
Razem M+ K – 20 038			

W Lubaniu zameldowanych jest 20 038 osób, wg stanu na dzień 30.06.2019 r., w tym 3 105 dzieci i młodzieży w wieku od 0-18 lat, stanowi to 15% ogólnej liczby mieszkańców. Liczba ludności w wieku 19-64 lata wynosi 12 617 osób, co stanowi 63% ogółu mieszkańców,

natomiast liczba ludności powyżej 65 roku życia wynosi 4316 co stanowi 22% ogółu mieszkańców.

Wykres 1. Ludność zameldowana w Gminie Miejskiej Lubań, stan na dzień 30.06.2019

Natomiast Struktura wiekowa dzieci przedstawia się następująco.

Tabela 3. Struktura wiekowa dzieci zameldowanych w gminie miejskiej Lubań, stan na dzień 30.06.2019r.

Wiek	Liczba dzieci
0-3	545
4-6	477
7-12	1094
13-18	989
Ogółem: 0-18	3105

Lubań posiada bazę placówek edukacyjnych tj. przedszkola oraz szkoły podstawowe. Liczba uczniów w publicznych szkołach podstawowych wynosi 1742 osób. Natomiast do przedszkoli publicznych uczęszcza 352 wychowanków, z kolei w przedszkolach niepublicznych zapisanych jest 441 dzieci. Na terenie miasta na dzień 30.06.2019 roku funkcjonowały 4 niepubliczne przedszkola.

Jednostki organizacyjne Gminy Miejskiej Lubań, instytucje kultury oraz organizacje pozarządowe realizują liczne programy profilaktyczne nakierowane na wsparcie rodziny. Ponadto w Ośrodku Wsparcia Dziennego prowadzone są bezpłatne zajęcia z psychologiem dla dzieci ze szkół podstawowych działających na terenie miasta Lubań.

5. Charakterystyka usług świadczonych na rzecz rodziny w Gminie Miejskiej Lubań

5.1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi działania z zakresu pomocy społecznej na rzecz wspólnoty samorządowej Gminy Miejskiej Lubań mające na celu:

- 1) umożliwienie rodzinom i osobom przezwycięzania trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia,
- 2) wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb oraz umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- 3) zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Poniższe tabele ukazują ilość rodzin korzystających z opieki i świadczeń przyznawanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaniu.

Tabela 4. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2016-2018

rok	Ogółem rodziny	Rodziny z dziećmi*					
		Ogółem rodziny z dziećmi	1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci i więcej
2016	476	164	77	49	26	8	4
2017	450	134	61	38	21	10	4
2018	451	137	67	34	21	12	3

*Stan na dzień 31.12.2018 r.

Tabela 5. Formy pomocy

Wyszczególnienie	2016	2017	2018
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej ^{*)} :	476	450	451
-zasiłki stałe	125	128	126
-zasiłki celowe	254	227	168
-zasiłki okresowe	180	145	147
^{*)} jedna rodzina może korzystać z kilku form pomocy			
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego	995	1163	1060

Liczba dzieci uprawnionych do świadczenia dobry start	-	-	1911
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	1237	1239	1166
Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	289	269	259
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	372	325	277

W ramach realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” pomocą objęto 295 osób, w tym:

- 1) 39 dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- 2) 79 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
- 3) 183 osób dorosłych.

Osoby te otrzymały 42.111 posiłków, w tym:

- 1) 15.452 posiłki jako pełen obiad,
- 2) 26.659 posiłków jako jedno gorące danie /zupa/.

Średni koszt jednego posiłku wyniósł 5,19 zł.

Poza w/w Programem z gorących posiłków skorzystały też osoby, których dochód własny lub dochód na osobę w rodzinie przekraczał 150%. Osób tych było 20 i otrzymały one 2.678 posiłków (dane z dn. 31.12.2018 r.)

Zespół Interdyscyplinarny

W roku 2018 odbyło się 5 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz 212 spotkań grup roboczych. W okresie od stycznia do grudnia 2018 r. wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w 23 rodzinach, natomiast w stosunku do 10 rodzin zakończono w/w procedurę. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyli w 2 szkoleniach o tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Diagnozy środowiskowe

W ramach rozeznania podległych pracownikom socjalnym rejonów opiekuńczych, przeprowadzono 500 diagnoz środowiskowych, tj. rozeznania sytuacji socjalno-bytowej osób, które nie korzystają ze świadczeń pomocy społecznej.

Asystenci rodziny

W 2018 roku zatrudnionych na umowę o pracę na czas określony w MOPS było dwóch asystentów rodziny, których głównym zadaniem była pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Asystenci objęli swoją pomocą 34 rodziny liczące 77 dzieci.

Karta dużej rodziny

W 2018 roku przyjęto 24 wnioski o Kartę Dużej Rodziny. Wydano 125 kart w tym: 81 dla dzieci i 44 dla dorosłych.

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa

W 2018 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaniu uczestniczył w realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa, do którego zakwalifikowano w okresie od stycznia do czerwca 2018 r. 161 rodzin tj. 404 osób, natomiast od października 2018 r. zakwalifikowano 209 rodzin tj. 488 osób.

5.2. Ośrodek Wsparcia Dziennego w Lubaniu

Ośrodek realizuje między innymi zadania placówki wsparcia dziennego w zakresie zapewnienia dziecku opieki i wychowania, pomocy w nauce, organizowania czasu wolnego, zabawy i zajęć sportowych, rozwoju zainteresowań w dwojakiej formie opiekuńczej oraz specjalistycznej.

Do zadań formy opiekuńczej należy w szczególności zaliczyć opiekę i wychowanie, pomoc w nauce w tym wyrównywanie braków edukacyjnych, organizację czasu wolnego oraz zajęć sportowych, inicjowanie gier w tym zabaw ogólnorozwojowych, rozwijanie zainteresowań.

W zakresie formy specjalistycznej można wyróżnić: przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny, wyrównywanie deficytów rozwojowych dzieci, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa i przynależności społecznej. Pomoc w nauce w tym zmniejszenie braków edukacyjnych, przygotowanie zajęć i programów terapeutycznych, socjoterapeutycznych i kompensacyjnych. Wzmocnienie oraz doskonalenie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców lub opiekunów.

Realizacja powyższych zadań, następuje w postaci zajęć grupowych, indywidualnych oraz konsultacji psychologicznych. Wszelkie działania placówki są nieodpłatne.

Tabela 6. Realizacja statutowych celów jednostki w zakresie wspierania dziecka i rodziny poprzez formę opiekuńczą i specjalistyczną w 2018 roku

Cel	Nazwa zadania	Ilość uczestników biorących udział w zadaniu	Rodzaj zadania
Wszechstronne wspieranie dziecka poprzez prowadzenie zajęć świetlicowych, opiekuńczo-wychowawczych i terapeutycznych	Prowadzenie zajęć edukacyjnych dla dzieci, młodzieży	28	Realizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
	Prowadzenie zajęć profilaktycznych dla dzieci, młodzieży	57	
	Prowadzenie zajęć terapeutycznych dla dzieci, młodzieży	8	
Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny poprzez uczestnictwo w życiu społecznym	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom, młodzieży w czasie ferii zimowych	37	Realizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w zakresie: zagospodarowania czasu wolnego poprzez zajęcia rozwijające zainteresowania, zajęcia sportowe, rekreacyjne, ogólnorozwojowe, dożywanie uczestników, aktywna i nowoczesna terapia zajęciowa.
	Zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom, młodzieży w czasie wakacji letnich	57	
	Ilość dzieci uczestniczących w zajęciach opiekuńczych	57	
	Ilość dzieci biorących udział w zajęciach specjalistycznych	7	

Tabela 7. Działania na rzecz wspierania wszechstronnego rozwoju dzieci w 2018 roku

Cel	Nazwa zadania	Ilość działań	Rodzaj zadania
Doskonalenie i podnoszenie efektów pracy opiekuńczo-wychowawczej	Wspieranie optymalnego rozwoju dzieci uzdolnionych (udział w konkursach) oraz niwelowanie trudności edukacyjnych	10	Realizacja ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej poprzez: Zajęcia aktywizujące i wspomagające indywidualny rozwój dziecka, oraz zajęcia kompensacyjne, terapeutyczne i wyrównawcze.

5.3. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubaniu

Gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych ze względu na powierzone im, przez ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zadania odgrywają zasadniczą rolę w lokalnej polityce wobec nadużywania alkoholu. Z obszernego katalogu zadań Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubaniu odpowiedzialna jest m.in. za usuwanie skutków nadużywania alkoholu, w tym za:

- 1) wszczynanie procedur zobowiązania do leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii zgodnie z Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Lubaniu, który uchwalany jest corocznie przez Radę Miasta Lubań,
- 3) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu lub poza miejscem punktu sprzedaży,
- 4) opiniowanie wniosków o dofinansowanie działań profilaktycznych zgodnych z Miejskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Lubaniu.

Zarządzeniem Nr 37/2016 Burmistrza Miasta Lubań z dnia 26 lutego 2016 r. powołano Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubaniu, która liczyła 10 członków, natomiast Zarządzeniem Nr 117/2017 Burmistrza Miasta Lubań z dnia 7 lipca 2017 r. zmniejszono liczbę członków o jedną osobę. Obecnie Komisja liczy 9 członków, a w jej skład wchodzi:

- 1) pełnomocnik ds. uzależnień i patologii społecznych,
- 2) przedstawiciel Lubańskiego Stowarzyszenia Abstynentów „ODNOWA”,
- 3) przedstawiciel służby zdrowia,
- 4) przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej,
- 5) radna Rady Miasta Lubań,
- 6) przedstawiciel Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- 7) przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Lubaniu,
- 8) kurator sądowy,
- 9) terapeuta ds. uzależnień.

Zasady funkcjonowania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubaniu określa regulamin pracy będący załącznikiem do Zarządzenia Nr 37/2016

Burmistrza Miasta Lubañ z dnia 26 lutego 2016 r. w sprawie powołania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubaniu.

5.4. Punkt Konsultacyjny dla Osób i Rodzin z Problemem Uzależnienia oraz Przeciwdziałania Przemocy w Lubaniu

Punkt konsultacyjny został utworzony w 2018 roku i jest kontynuacją działalności funkcjonujących do 2017 roku trzech punktów:

- 1) ds. Narkomanii przy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Lubaniu,
- 2) Konsultacyjnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 3) Pierwszego Kontakt dla Osób i Rodzin z Problemem Uzależnienia.

W celu kompleksowego zaspokajania potrzeb ludzi znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej postanowiono połączyć wszystkie te punkty w jeden.

Od 1 lutego 2018 r. Punkt zapewniał pomoc terapeuty, radcy prawnego, psychologa oraz konsultanta. Swoją działalnością obejmuje przede wszystkim udzielanie porad i konsultacji indywidualnych, w tym porad prawnych, informowanie o specjalistycznych ośrodkach leczenia osób uzależnionych i współuzależnionych oraz pomoc w ustaleniu terminu rozpoczęcia terapii, motywowanie do podjęcia leczenia, udzielanie wsparcia po zakończeniu terapii, udzielanie pomocy terapeutycznej i psychologicznej osobom w kryzysie emocjonalnym, rozpoznawanie zjawiska przemocy i udzielanie pomocy i wsparcia osobom doświadczającym przemocy oraz będącymi jej świadkami.

Zakres prac PK obejmuje:

- 1) udzielanie pomocy i wszechstronnej informacji na temat systemu wsparcia dla osób dotkniętych problemem uzależnienia i współuzależnienia oraz z zakresu przeciwdziałania przemocy,
- 2) motywowanie i inspirowanie do podjęcia terapii dla osób uzależnionych /współuzależnionych w specjalistycznych placówkach leczenia,
- 3) kierowanie do innych placówek pomocowych i specjalistycznych oraz pomoc w znalezieniu w nich miejsca,
- 4) przeprowadzanie wywiadu wstępnego, ustalania terminu wizyty u specjalisty w celu podjęcia terapii,
- 5) inicjowanie pomocy socjalnej i prawnej,
- 6) przyjmowanie wniosków do MKRPA w Lubaniu,
- 7) udzielanie porad i konsultacji telefonicznych.

Zakres prac terapeuty w PK obejmuje:

- 1) udzielanie porad i konsultacji indywidualnych,
- 2) motywowanie do podjęcia leczenia,
- 3) informowanie o możliwościach podjęcia leczenia osób uzależnionych i terapii osób współuzależnionych,
- 4) udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu odwykowym,
- 5) udzielanie pomocy terapeutycznej osobom w kryzysie emocjonalnym,
- 6) rozpoznawanie zjawiska przemocy i udzielanie osobom doznającym przemocy oraz dzieciom krzywdzonym wsparcia i pomocy,
- 7) stałą współpracę z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubaniu, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lubaniu, Zespołem Interdyscyplinarnym oraz grupami roboczymi.

Zakres prac radcy prawnego w PK obejmuje:

świadczenie pomocy prawnej polegającej na udzielaniu porad i konsultacji prawnych dla interesantów Punktu Konsultacyjnego, w tym pomoc w redagowaniu pism urzędowych oraz procesowych.

Zakres spraw psychologa w PK obejmuje:

- 1) udzielanie porad i konsultacji indywidualnych,
- 2) motywowanie do podjęcia leczenia,
- 3) informowanie o możliwościach podjęcia leczenia osób uzależnionych i terapii osób współuzależnionych,
- 4) udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu odwykowym,
- 5) udzielanie pomocy psychologicznej osobom w kryzysie emocjonalnym,
- 6) rozpoznawanie zjawiska przemocy i udzielanie osobom doznającym przemocy oraz dzieciom krzywdzonym wsparcia i pomocy,
- 7) stałą współpracę z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubaniu, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lubaniu, Zespołem Interdyscyplinarnym oraz grupami roboczymi.

Liczba osób, które skorzystały w 2018 r. z pomocy Punktu Konsultacyjnego dla Osób i Rodzin z Problemem Uzależnienia oraz Przeciwdziałania Przemocy w Lubaniu wyniosła 612. W tym 52 osoby skierowano do radcy prawnego, 396 osób skierowano po pomoc specjalistyczną do psychologa lub terapeuty. Natomiast 76 osób uzyskało pomoc przy skierowaniu do innych placówek pomocniczych i specjalistycznych w związku z występowaniem uzależnienia od narkotyków lub hazardu. Przyjęto 18 wniosków do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubaniu.

5.5. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu zostało powołane do funkcjonowania z dniem 01.01.1999 r. Uchwałą Rady Powiatu Lubańskiego Nr VI/19/99 z dnia 21 stycznia 1999 roku i funkcjonuje od tego czasu jako jednostka organizacyjna Powiatu Lubańskiego działająca w obszarze polityki społecznej realizując zadania powiatu wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o pomocy społecznej, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, ponadto jednostka realizuje zadania dotyczące repatriantów i cudzoziemców.

Od 2012 r. Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu zostały powierzone do realizacji również zadania Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zgodnie z Zarządzeniem Starosty Lubańskiego Nr 5/2011 z dnia 26 sierpnia 2011r. w sprawie wyznaczenia Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Lubańskiego. W sytuacji, gdy rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub te prawa zostają im ograniczone, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej poprzez umieszczenie go poza rodziną biologiczną.

6. Podstawa prawna programu

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., (Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r., o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r., o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r., poz. 1390 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r., o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r., poz. 852).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r., o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.).

II. ZADANIA I REALIZACJA PROGRAMU WSPARCIA RODZINY

1. Adresaci zadania

Program jest adresowany do wszystkich rodzin opiekujących się dziećmi, które są lub mogą być zagrożone problemem niewydolności opiekuńczo-wychowawczej oraz innymi trudnościami i problemami mającymi znaczący wpływ na jakość życia rodziny. Ponadto część działań jest również adresowanych do rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej lub takich, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska.

2. Struktura celów, zadań oraz wskaźniki ich realizacji

Głównym celem PWR jest tworzenie warunków umożliwiających poprawę sytuacji społecznej rodzin działających prawidłowo jak również tych, które mogą być zagrożone wykluczeniem społecznym oraz wspieranie ich w sytuacjach trudnych.

Tabela 8. Tabela do corocznego sprawozdania z PWR

1. Cel szczegółowy			
Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin			
Realizatorzy	Zadania	Wskaźnik	
MOPS	1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia (zasiłki, świadczenia, itp.)	Rodzaj przedsięwzięć	Liczba osób korzystających
MOPS	2. Finansowanie dzieciom dożywiania w szkole.	Rodzaj przedsięwzięć	Liczba osób korzystających
MOPS, SP1, SP2, SP3, SP4	3. Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin wymagających wsparcia.	Rodzaj przedsięwzięć	Liczba osób korzystających
Wnioski:			

Tabela 9. Tabela do corocznego sprawozdania z PWR

2. Cel szczegółowy			
Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym			
Realizatorzy	Zadania	Wskaźnik	
MOPS	1. Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu poprzez pracę socjalną oraz współpracę z asystentem rodziny.	Rodzaj przedsięwzięć	Liczba osób korzystających
MOSiR, MiPBP, SP1, SP2, SP3, SP4, MDK, OWD, UM	2. Organizowanie czasu wolnego i wypoczynku dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia.	Rodzaj przedsięwzięć	Liczba osób korzystających
MOPS, SM, KPP	3. Podnoszenie bezpieczeństwa bytowego rodziny.	Rodzaj przedsięwzięć	Liczba osób korzystających
MOPS, UM, MKRPA, OWD, SP1, SP2, SP3, SP4	4. Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego.	Rodzaj przedsięwzięć	Liczba osób korzystających
OWD, SP1, SP2, SP3, SP4, MOPS, UM	5. Podnoszenie umiejętności rodzicielskich oraz poprawa zdolności wychowawczych rodziców.	Rodzaj przedsięwzięć	Liczba osób korzystających
OWD, SP1, SP2, SP3, SP4, MOSiR, MiPBP, UM	6. Podnoszenie możliwości rozwojowych dzieci i młodzieży.	Rodzaj przedsięwzięć	Liczba osób korzystających
OWD, SP1, SP2, SP3, SP4, MOSiR, MiPBP, UM	7. Promowanie i wspieranie organizacji różnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży.	Rodzaj przedsięwzięć	Liczba osób korzystających
Wnioski:			

Tabela 10. Tabela do corocznego sprawozdania z PWR

3. Cel szczegółowy			
Podjęmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie już istniejących			
Realizatorzy	Zadania	Wskaźnik	
UM, MKRPA, PCPR, ZI, KPP, SM	1. Współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną.	Rodzaj przedsięwzięć	Liczba osób korzystających
UM, MKRPA, PCPR, ZI, MOPS,	2. Pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniami.	Rodzaj przedsięwzięć	Liczba osób korzystających
UM, MKRPA, PCPR, ZI, MOPS,	3. Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą.	Rodzaj przedsięwzięć	Liczba osób korzystających
MOPS	4. Zapewnienie wsparcia przez asystenta rodziny.	Rodzaj przedsięwzięć	Liczba osób korzystających
MOPS, UM przy współpracy z MKRPA,	5. Tworzenie i realizacja programów profilaktycznych w zakresie zapobiegania niekorzystnym zjawiskom społecznym.	Rodzaj przedsięwzięć	Liczba osób korzystających
UM, OWD, SP1, SP2, SP3, SP4, MOPS	3. Wzrost świadomości i umiejętności radzenia sobie z negatywnymi zjawiskami społecznymi i przyjmowanie pozytywnej postawy społecznej i obywatelskiej przez dzieci i młodzież.	Rodzaj przedsięwzięć	Liczba osób korzystających
Wnioski:			

Tabela 11. Tabela do corocznego sprawozdania z PWR

4. Cel szczegółowy			
Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych			
Realizatorzy	Zadania	Wskaźnik	
MOPS, PCPR	1. Prowadzenie monitoringu dzieci w rodzinach dotkniętych sytuacją kryzysową.	Rodzaj przedsięwzięć	Liczba osób korzystających
OWD, SP1, SP2, SP3, SP4, MOPS	2. Zabezpieczenie pobytu dzieci w świetlicach szkolnych i pozaszkolnych.	Rodzaj przedsięwzięć	Liczba osób korzystających
MOPS, PCPR	3. Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w pieczy zastępczej.	Rodzaj przedsięwzięć	Liczba osób korzystających
Wnioski:			

Tabela 12. Tabela do corocznego sprawozdania z PWR

5. Cel szczegółowy			
Podnoszenie kompetencji pracowników zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom			
Realizatorzy	Zadania	Wskaźnik	
UM, OWD, SP1, SP2, SP3, SP4, MOPS	1. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomagających rodzinie poprzez udział w szkoleniach, stażach, studiach podyplomowych.	Rodzaj przedsięwzięć	Liczba osób korzystających
Wnioski:			

Tabela 13. Tabela do corocznego sprawozdania z PWR

6. Cel szczegółowy			
Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży			
Realizatorzy	Zadania	Wskaźnik	
OWD, SP1, SP2, SP3, SP4, MOPS	1. Wspieranie dzieci z rodzin nieposiadających możliwości finansowych w rozwijaniu uzdolnień.	Rodzaj przedsięwzięć	Liczba osób korzystających
OWD, SP1, SP2, SP3, SP4, MiPBP, MDK, organizacje pozarządowe	2. Wspieranie aktywności społecznej dzieci i młodzieży.	Rodzaj przedsięwzięć	Liczba osób korzystających
UM, OWD, SP1, SP2, SP3, SP4, MOSiR, MiPBP, MDK	3. Organizacja zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych.	Rodzaj przedsięwzięć	Liczba osób korzystających
OWD, SP1, SP2, SP3, SP4, MOPS	4. Zapewnienie opieki opiekuńczo - wychowawczej.	Rodzaj przedsięwzięć	Liczba osób korzystających
Wnioski:			

3. Źródła finansowania Programu

Finansowanie Miejskiego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 odbywać się będzie w ramach środków budżetu miasta Lubań, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł. Poszczególne jednostki odpowiedzialne za realizację niniejszego Programu mogą pozyskiwać dodatkowe środki finansowe na przykład ze środków unijnych. Zgodnie z art. 197 ust.1. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, „jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej”⁴.

⁴ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r., o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1111).

4. Monitoring i ewaluacja Programu

Monitoring Programu będzie ciągłym procesem obserwacji zmian ilościowych wyznaczonych zadań, dzięki czemu możliwe będzie zebranie informacji na temat skuteczności podejmowanych przedsięwzięć oraz osiągniętych rezultatów.

Monitoring odbywać się będzie na podstawie sprawozdań rocznych jednostek z realizacji zadań na podstawie których, pracownicy Ośrodka Wsparcia Dziennego przygotują raport do dnia 28 lutego każdego roku.

Do dnia 31 marca każdego roku Burmistrz Miasta Lubań złoży Radzie Miasta Lubań roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawi potrzeby związane z realizacją tych zadań.

5. Podsumowanie

Program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie Gminy Miejskiej Lubań oraz poprawy stylu i jakości ich życia. Wsparcie rodzin ma charakter profilaktyczny, natomiast rodzinom będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Tego typu działania zwiększą szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystaniu własnych potencjałów. Powodzenie w zakresie realizacji Programu zależeć będzie od aktywności i zaangażowania adresatów działań oraz od efektywnej pracy jednostek Gminy Miejskiej Lubań.